

Aj 25 rokov po páde komunizmu mnohí ľudia na Slovensku povedia, že za komunistov bolo lepšie. Spomínajú pritom na veci, ktoré boli masovo dostupné a na istoty. Z Vášho pohľadu – bolo lepšie?

„Závisí to od toho, z akého uhla pohľadu sa na to pozeráme. Pre mnohých ľudí naozaj mohlo byť lepšie z hľadiska materiálnych istôt. Na druhej strane chýbalo čosi neporovnateľne podstatnejšie: napríklad sloboda náboženského vierovyznania, ktorá patrí k podstatným rozmerom slobody darovanej človeku samotným Stvoriteľom. Skutočne slobodní sme len vtedy, keď máme vnútornú slobodu. Ľudia väznení za komunizmu za svoje presvedčenie boli vnútorne slobodní, ľudia na slobode za cenu kompromisu slobodní celkom neboli.“

Za tých 25 rokov sa naša spoločnosť dynamicky menila. V čom sme sa z Vášho pohľadu pohli dopredu?

17. novembra si pripomíname Deň boja za slobodu a demokraciu. Tento rok bude spomienka na novembrové udalosti z roku 1989 iná než obvykle, pretože odvtedy uplynulo 25 rokov. Pri tej príležitosti sa rozprávame s otcom biskupom **Jozefom Haľkom**.

Naozaj slobodní sme vtedy, keď máme vnútornú slobodu

„Za totality bola činnosť Cirkvi stlačená na minimum, aj váš Nahlas by skončil v cenzorskom šuplíku

nejakého súdruha na niektorom z ideologických oddelení. Pohli sme sa dopredu v možnosti slobodne hlásať evanjelium. Máme TV LUX, máme Rádio Lumen, máme najrôznejšie časopisy. Výzvou je stále zvyšovať profesionalitu. Popri nevyhnutnom nadšení je nevyhnutná profesionalita.“

V čom vidíte výzvu?

„Najväčšou výzvou je čeliť tlaku, vyvíjanému proti rodine. Keď chcete zasiahnuť celé telo, zasiahnete najprv bunku. Rodina je tou základnou bunkou. Kto ju rozkladá, rozkladá tkanivo celej spoločnosti. Dnes treba veľa hovoriť o tom, že otec a matka sú to najlepšie pre dieťa, niet alternatívnych modelov. Rodina má svoju vnútornú logiku, ktorá sa nemení a je nezávislá ani od prieskumov a hlasovaní, ani

od miery faktického naplnenia tohto ideálu.“

Kde ste sa v čase Novembra nachádzali Vy, v akých pracovných, miestnych súvislostiach? Mali súvis s Vašou duchovnou službou?

„Žil som v Bratislave, tu som vyrastal. Vtedy ma prvýkrát neprijali

”

Evanjelium Ježiša Krista sa nemení, menia sa len okolnosti: nech sú akékoľvek, prítomný Ježiš je najmodernejší a najaktuálnejší.

do seminára, pretože som neprešiel kádrovým posudkom, tak som sa živil ako odpisovač vodomerov v Bratislavských vodárňach a kanalizáciách. Staral som sa o deti s Downovým syndrómom, bol som tiež na dvojročnej vojenčine. Keď si spomínam na udalosti Novembra 89, pre mňa to bol čas oživených nádejí nástupu do seminára. Stretol som tam viacerých študentov, ktorí dovtedy nemohli študovať v seminári pre svoje už jedno ukončené vysokoškolské vzdelanie, kvôli ktorému komunisti zakazovali prijáť ich na bohoslovie.“

Keď si budeme pripomínať toto výročie, budeme cítiť možno sentiment, hrdosť, zodpovednosť,... Čo cítite pri tom Vy?

„Vtedy to bola najmä eufória – štrngali sme kľúčmi, boli sme na námestiach. Myslím, že už vtedy mnohí inteligentní ľudia dokázali s nadhľadom a odstupom predpovedať, že máme pred sebou dlhú cestu. Z hľadiska dvetisícročnej histórie Cirkvi je to ďalšia dejinná etapa, ktorá je výzvou ponúknuť Kristovo evanjelium tu a teraz. Bez sebastredne bolestínskej nostalgie a s vierou, že Ježiš zmŕtvychvstane aj za týchto konkrétnych okolností. Evanjelium Ježiša Krista sa nemení, menia sa len okolnosti: nech sú akékoľvek, prítomný Ježiš je najmodernejší a najaktuálnejší.“

Za rozhovor ďakuje Andrej Kmeťo

foto: Sue Nagyová